

Évközi 2. vasárnap

1Kor 1,1-3

Kegyelem nektek Istentől és Jézus Krisztustól

¹Pál, Jézus Krisztusnak Isten akaratából meghívott apostola és Szosztenész testvér ²Isten korintusi egyházának, a Krisztus Jézusban megszentelteknek, a meghívott szenteknek s mindazoknak, akik náluk vagy nálunk segítségül hívják Jézus Krisztusnak, a mi Urunknak nevét. ³Kegyelem és békesség nektek Atyántól, az Istentől és Jézus Krisztustól, a mi Urunktól!

Az, aki a Lukács evangéliumában található bármelyik Jézus-beszéd-től átlapoz a Korintusiaknak írt első levélre, mellbevágó nyelvi különbséget tapasztal. Jézus egyszerű, konkrét, világos szimbólumokra épülő beszéde után egy bonyolult filozofikus és hellén vallási retorikával átszótt szöveggel szembesül. Ennek az oka az, hogy Jézus hallgatói a palesztinai zsinagógák látogatói voltak, akiknek fantáziáját az évszázados vallási képzés és a természetközelség nagyon hasonlóvá alakította. Pál a hellén kikötővárosban, Korintusban sokféle vallást ismerő hallgatósággal találkozott, akiket leginkább a hellenisztikus filozófiai beszédmód kötött össze. Levelének szövegét ezért egészen más modorban írta, mint amilyen módon Jézus beszélt. Pál előtt az Ószövetség görög nyelvű könyveiben, a Makkabeusok könyvében és más írásokban megtalálható vallási levél stílusa állt. Ezt követte, mert magasztos dolgokról akart írni a hellenisztikus zsinagógában megszokott retorikát alkalmazva, amely közel volt a görögöknek az „agorán” – a piacon – használt sztoikus erkölcsprédikációhoz. Jézus hallgatósága arámul beszélő zsidókból állt, Pál olvasói görögül beszélő pogányok voltak. Feladata tehát a zsidóságból átvett fogalmak lefordítása görögre, a félig keresztény, félig pogány gondolkodású keresztény házak közönsége számára. Korintusban számos ilyen ház volt, számos igehirdető működött, néhánynak a nevét is tudjuk. Apolló, Szosztenész, Krüszipposz és mások. A lelkes korintusi keresztények egymásnak ellentmondó nézeteket vallottak, és a különböző házak eltérő vallási frakcióhoz tartoztak. Számos közülük vitatta Pál apostoli tekintélyét is, mert a pogányok apostola nem volt tagja a tizenkettes csoportnak, amelynek vezetője ugyan Péter volt, de a legtekintélyesebb tagja abban az időben Jakab apostol. A testület legkonzervatívabb tagja, Jakab, a zsidókeresztények vitathatatlan szimbolikus tekintélye azonban kiállt Pál isteni meghívá-

son alapuló missziós tevékenysége mellett, és a pogánykeresztényeket a zsidókeresztényekkel egyenjogúaknak tartotta.

A vitatkozó korintusiak előtt Pálnak mégis hangsúlyoznia kellett azt aényt, hogy nem magát tette apostollá, hanem Isten akaratából meghívott apostol. A komplikált címzés és a megszólítottak számunkra nyakatekert megnevezése abból adódik, hogy a levél írása idején nincs egység abban a kérdésben, ki számít kereszténynek. Pál tehát két kritériumra támaszkodik, a keresztségre (2a) és az imádkozási módra (2b). Akik Jézust hívják segítségül imáikban, azokat keresztényeknek tekinti.

A mai városi keresztények, szokásaikat és gondolkodásmódjukat tekintve és eltérő műveltségüket figyelembe véve, különbözően gondolkodnak. Az intézményes egyházi vezetésnek ez rengeteg gondot okozott régen is, és ma méginkább nagy kihívásnak számít. Sok esetben igen szubjektív módon sorolnak embereket hívők vagy a hitetlenek közé eltérő gondolkodásuk és viselkedés módjuk miatt. Igen nehéz helyzetben vannak azok, akik a templomban megjelenő hívek egységét akarják ápolni és védeni. De a levélben található két kritérium, a keresztség és a Jézushoz való imádkozás alapján bízvást sorolható mindenki a keresztények közé. Az egyiket szertartásban szolgáltatták ki nekik az egyház vezetői, és nem visszavonható, a másikat pedig maguk gyakorolják megerősítve keresztény meghívásukat. Érdekes, hogy a manapság leggyakrabban alkalmazott erkölcsi kritérium nincs megemlítve a levélben, pedig Pál is sokat küszködött a pogánykeresztények erkölcsi kihágásaival. Ennek oka, hogy Pál mindaddig kereszténynek tekinti olvasóit, míg a fenti két kritériumot teljesítik. A bűnösnek ameddig Istenhez, Jézushoz imádkozik, és kéri Isten bocsánatát, nem szakadt meg kegyelmi kapcsolata Istennel és az egyházzal, csak krízisbe került. Az igehirdetők és az egyház tagjainak a feladata, hogy segítsék a krízis megoldását és Istenhez vezessék a eltévelyedettet, nem pedig az, hogy elvegyék tőle az utolsó kapaszkodót is.